

HARMONIA CAELESTIS

A vízkereszti nagy vízszentelés tropárjai Szentendrén

Maestoso

I.) Глас Го - спо - - - дењ на во - дах
 во - пи - јет гла - - - - го - - - - ља:
 при - - ди - те при - ми - те вси Ду - ха пре -
 му - дро - сти Ду - ха ра - - - зу - ма,
 Ду - ха стра - ха Бо - - - - жи - - - - ја,
 ја - вив - ша - го - сја Хри - - - - ста.

II.) Днес вод - о - свја - шча - јет - сја је - сте - ство
 и раз - дје - ља - јет - сја Јор - - - - дан,
 и сво - јих вод воз - вра - шча - - - јет стру - ји
 Вла - ди - ку зрја кре - шча - - - - је - - - - ма.

III.) Ја - ко че - ло - вјек на рје - ку при - шел је - си Хри - сте цар - ју,
 и раб - ско - је кре - шче - ни - је при - ја - ти тшчи - ши - сја
 бла - же от пред - те - че - ву ру - ку, грјех ра - ди на - ших
 че - ло - вје - ко - - - љуб - - - че.
 *
 Сла - ва О - цу и Си - ну
 и Свја - то - му Ду - - - ху.
 И ни - - - ње и при - сно
 и во вје - ки вје - ков. А - - - мин.

IV.) Ко гла - су во - пи - ју - шча - го пу - сти - - - њи,
 у - го - то - - - вај - те пут Го - спо - - дењ,
 при - шел је - си Го - спо - ди зрак ра - биј при -

1) —
 јим кре - шче - ни - ја про - сја не вје - диј
 грје - - - ха, ви - дје - ша тја во - ди и у - бо - ја -
 1) —
 ша - сја гре - пе - тен бист пред - те - ча
 2) —
 и во - зо - ши гла - - - - го - - - - ља:
 13) —
 ка - ко про - свје - тит свје - тит - ник свје - та, ка - ко ру - ку
 1) —
 по - ло - жит раб на вла - ди - ку
 2) —
 о - свја - ти ме - не и во - ди Спа - - - - се,
 —
 взе - - - - мљај ми - - - - ра грјех.

1) egyesek: 2) 3) 3a) — 3b) 4) 5) 6) 7) 8) 9)
 10) 11) 12) 13)

A vízkereszti bizánci orthodox nagy vízszentelés nyolcadik hangú tropárjai a Barački-féle szerb énekeskönyvből (címe latin betűs átírásban: *Notni zbornik crkvenog pojanja po karlovacskom napevu*. Novi Sad [Újvidék] 1923. 280–282; Kragujevac 19952) szentendrei szokás szerint (a jegyzetekben). *Kicsin Radivoj, Brczán Miroszláv* szentendrei szerb orthodox kántorok, *Gality Vojiszláv* esperes, püspöki helynök és mások énekét (a közlés időpontja, helye: 2012. január 19., Szentendre, Blagovestenszka-templom) lejegyezte a liturgikus kórus tagja: *Déri Balázs*. Az énekeskönyvről ld. Dujmov Milán: „Nenad Barački”, *Magyar Egyházzene* XVIII (2010/2011) 297–298.

Az egyszerűsített lejegyzés nem veszi figyelembe az egyéni, elsősorban az egyik kántor éneklési stílusára jellemző (és lényegében az énekeskönyvbeli dallamközlés követésére utaló) apró, átmenőhangos díszítéseket (előkéek és utókák). A szentendrei éneklést a szekund-lépésekből álló nyolcadmelizmák helyett épp a negyedhangos terclépések gyakorisága jellemzi. Nem pontosíthatnak továbbá a pontozott nyolcad-tizenhatod ritmus különböző (pl. triola) változatai sem. * jelzi: a Barački-féle szerb énekeskönyv a doxológiához a szövegkezdet megadásával a 217. [recte: 215.] oldalra utal; a kántorok azonban nem lapoznak oda, vagyis a doxológiát ún. „szabással”, az alapidallam szövegre illesztésével éneklik. (E technikának dokumentuma lényegében az egész ének.) A lényegében folyamatos tömjénezést kísérő csilingelés miatt néhány részlet egészen pontos rögzítése meglehetősen kétséges.

Magyar fordításban: „Az Úr hangja a vizek felett kiáltja, mondván: Jertek, vegyétek mindnyájan a megjelent Krisztus bölcseségének lelkét, értelmének lelkét, istenfélelmének lelkét. Ma megszenteltetik a vizeknek természete, meghasad a Jordán, és visszatartja hullámainak áramlását, látván, amint merítkeznek azokban az Uralkodó. Mint ember jöttél el a folyóhoz, Krisztus Király, és az Előhírnök kezéből, óh Jóságos, sietsz felvenni a szolgálai keresztséget a mi bűneinkért, Emberszerető. Dicsőség ... most és mindenkor ... A pusztában kiáltó szavára: — készítsétek az Úrnak útját — eljöttél Urunk, szolga képét véve magadra, keresztséget kérve, Te, aki nem ismered a bűnt. Megláttak a vizek és megfélemedtek; velük együtt megrettent az Előhírnök is, és felkiáltott, mondván: Hogyan világítsa meg a mécses magát a Világosságot? Hogyan helyezze kezét a szolga az ő Urára? Szentelj meg engem és a vizeket, Üdvözítő, aki elveszed a világ bűnét.” (*Evchologion*. Fordította és összeállította Berki Feriz. Második, bővített kiadás. Magyar Orthodox Adminisztratúra, Budapest 1997. 416.)

Közlő: Déri Balázs